

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΑΙΕΡ

[Μυθιστορία 'Ιουλίου Σαυδά].

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 791.

Δ΄

Κατ' ἀρχὰς τὸ πᾶν ἔβαινε καλῶς καὶ οἱ πρῶτοι μῆνες ἐπραγματοποίησαν ἐντελῶς ὅσα περὶ εὐτυχίας προείπεν ἡ κυρία Βωμπέρ· δυνάμεθα μάλιστα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ἡ πραγματικότης ὑπερέβαλε κατὰ πολὺ τὰς ἐλπίδας τοῦ γέροντος. Ὅτε δὲ τῇ εἰκοσῇ πέμπτῃ Αὐγούστου, ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τοῦ βασιλέως, ὁ μαρκήσιος ἔδωκε γεύμα εἰς τινὰς τῶν εὐπατρίδων τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων, ὁ Σταμπλὴ παρεκάθισε μετὰ αὐτοῦ καὶ τῆς θυγατρὸς του. Κατὰ δὲ τὸ ἐπιδόριον μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἔπιον ὑπὲρ τῆς υἱείας του, ἀμέσως μετὰ τὴν ὑπὲρ Λουδοβίκου τοῦ ποθητοῦ πρόποσιν· πάντοτε ἐγευμάτιζε μετὰ τοῦ μαρκησίου, συγχρότατα δὲ προσετίθετο καὶ ἡ κυρία Βωμπέρ μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς· διότι ὅπως ἐν τῇ ἐξορίᾳ, οὕτω καὶ νῦν αἱ δύο ἐκείναι οἰκογένειαι δὲν ἀπετέλουν εἰμὴ μίαν καὶ μόνην. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐδέχοντο πολὺ κόσμον, διήρχοντο οἰκογενειακῶς τὰς ἐσπέρας, καὶ ὁ Σταμπλὴ παρευρίσκετο πάντοτε εἰς ὅλας ταύτας τὰς συναθροίσεις, τιμώμενος ὡς πατριάρχης καὶ θωπευόμενος ὡς παιδίον. Ὁ μαρκήσιος ἀπήτησε νὰ κρατήσῃ τὰ ὠραιότερα δωμάτια τοῦ μεγάρου, οἱ δὲ ὑπηρεταὶ του, οἵτινες ἄλλοτε οὔτε τὸν ἐσέβοντο, οὔτε τὸν ὑπηρετοῦν τακτικῶς, ἀντικατεστάθησαν νῦν ὑπὸ ὑπηρετῶν προθύμων καὶ εὐπειθῶν, οἵτινες ἐπαγροῦνουν εἰς τὰς ἀνάγκας του καὶ προσελάμβανον τὰς ἐπιθυμίας του. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ κυρία Βωμπέρ περιέβαλλον αὐτὸν δι' ὅλων τῶν φροντίδων τῶν τοσούτων εὐχαρίστων εἰς τὸ γῆρας, ἐλάμβανον τὰς διαταγὰς του διὰ πᾶν πρᾶγμα καὶ οὐδὲν ἔπραττον ἔαν δὲν ἐξήτουν πρῶτον τὴν γνώμην αὐτοῦ. Προσέβατε εἰς ταῦτα τὸ γόητρον, ὅπερ διέχυνεν ἡ παρουσία τῆς δεσποινίδος Λασεγαίερ, καὶ ἀναλογίσθητε ὅτι δέκα λεύγας κύκλω αὐτοῦ ἠντήχει ὕμνος ὑπὲρ τοῦ τιμωτάτου τῶν ἐνοικιαστῶν ἐπαύλεως.

Ἐν τούτοις μόλις παρήλθον μῆνες τινες καὶ ὁ ἐν τῷ μεγάρῳ βίος ἥλλαξε φάσιν· διότι ὁ μαρκήσιος νέος ὢν ἔτι, ἀκμαῖος καὶ ζωηρὸς ὡς εἰκόσα-ετῆς νεανίας, δὲν ἠδύνατο νὰ περιορισθῇ ἐπὶ πολὺ εἰς τὸν ἥσυχον παρὰ τὴν ἐστίαν βίον. Ἐπανελάβε δὲ τὴν περιουσίαν του, ὡς ἐπαναλαμβάνει τις ἔνδυμα, ὅπερ χθὲς μόλις ἀπεδύθη, καὶ δὲν ἐνθυμεῖτο πλέον τὸ παρελθὸν εἰμὴ ὡς διαβατικὴν καταγίδα. Ζωηρὸς λοιπὸν, εὐθυμὸς, ἐλαφρὸς, ὑγιής, διατηρήθη ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ὡς τὰ ἡράνθημα ὑπὸ τὴν χιόνα, καὶ κατὰ τὸ εἰκοσιπενταετὲς ἐκείνο διάστημα οὐδεμία ἡμέρα παρήλθεν ἀπ' αὐτοῦ· διότι εἶχεν εὑρεῖ τὸ τριπλοῦν μυστικὸν, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ οἱ ἐκατοντούτεις ἀποθνήσκουσιν νέοι· δηλαδὴ τὸν ἐγώισμὸν, τὴν ἐπιπολαιότητα

τῆς καρδίας καὶ τὸ εὐτράπελον τοῦ πνεύματος· τὰ δὲ τρία ταῦτα καθίσταν αὐτὸν τὰ μέγιστα ἀξιαγάπητον καὶ τὸν θελητικώτατον τῶν ἀνθρώπων.

Μετὰ παρέλευσιν μηνῶν τινῶν οὐδεὶς ἤθελε πιστεῦσαι ὅτι ἡ ἐπανάστασις συνετάραξέ ποτε τὰ μέρη ἐκεῖνα. Αἱ ὁροφαὶ καὶ τὰ πολυτελῆ ἐπικαλύμματα τῶν τοίχων ἐπεχρυσώθησαν πάλιν, τὰ ἐπιπλά καὶ οἱ χρωματισμοὶ ἀνανεώθησαν, τὰ οἰκόσημα ἀνεφάνησαν, καὶ πολυάριθμοι ὑπηρεταὶ ἔπλυναν, ἀπετέριψαν, ἐξήλειψαν τὰ ἔγνη τῆς βαρβαρικῆς ἐπιδουλείας, ἥ ὅπως ἔλεγεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἥτις δὲν ἐστενοχωρεῖτο πλέον ἀστεγειομένη, ἐκαθάρισαν τὴν κόπρον τοῦ Αὐγείου. Μετ' ὀλίγον δὲ αἱ ἐορταί, τὰ γεύματα, αἱ ὑποδοχαί, τὰ ἡγεμονικά κυνηγέσια διεδέχθησαν ἀλλήλα καὶ ἀπὸ πρῶτης μέχρι ἐσπέρας· συγχρότατα δὲ ἀπὸ ἐσπέρας μέχρι πρῶτης πολυάριθμα ὀχήματα κεκοσμημένα δι' οἰκοσήμεων, συνωθοῦντο εἰς τὴν αὐλὴν καὶ τὰς δεινδροστοιχίας· διότι τὸ μέγαρον Λασεγαίερ κατέστη ἡ ἐντευκτήριος Αἵθουσα τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ τόπου. Πληθὺς ὑπηρετῶν καὶ παρμαγειρῶν εὐρίσκοντο εἰς κίνησιν ἐντὸς τῶν προθαλάμων καὶ τῶν μαγειρείων· εἶκον ἵπποι ἐκτύπων ἀνυπομόνως τοὺς πόδας ἐντὸς τῶν ἱποστασίων, πολλοὶ θηρευτικοὶ κύνες προστείνον τὴν κεφαλὴν ἐκ τῶν οἰκίσκων τῶν, καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἠντήχουν αἱ σάλπιγγες τῶν κυνηγῶν. Ὁ Σταμπλὴ ἤλπισεν ὅτι ἤθελεν ἀπολαύει βίου ἡσύχου· ὅτι οἱ ἄνθρωποι, μεθ' ὧν ἠθέλησε νὰ συζήσῃ, εἶχον ἤθη ἀπλά καὶ μετριόφρονα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο ἡ μόνη αὐτοῦ ἀπογοήτευσις.

Κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ μέθῃ τῆς χαρᾶς, ἣν ἡσθάνθησαν ἐπανερχόμενοι, εὐρον αὐτὸν κατὰ πάντα τέλειον· ἡ ἐνδυμασία του, αἱ χεῖρονομίαι του, ἡ οὐκία του, τὰ πάντα ἤρσαν αὐτοῖς, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ βαμβάκινος ἐπενδύτης του. Ὁθεν ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ κυρία Βωμπέρ ἀπεκάλουν αὐτὸν πάντοτε καὶ ἐνώπιον ὅλων, παλαιῶν καὶ σεβαστῶν αὐτῶν φίλων· δὲν ἀπνύδων ἀκούοντες τὰς οὐκίας του, ἐθαύμαζον πάντα, ὅσα ἔλεγε, καὶ ἐβεβαίουν, ὅτι ἐκέκμητο τὸ Γαλατικὸν πνεῦμα ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἀκμῇ, ὅτι εἶχε καρδίαν εὐαγγελικὴν καὶ ψυχὴν ἀληθοῦς πατριάρχου. Ἀλλὰ ὅμως ὁ ἐν τῷ μεγάρῳ βίος μετεβλήθη, τότε παρετήρησαν ὅτι ἐν μέσῳ τῆς ἀριστοκρατικῆς λαμπρότητος ἡ παρουσία του ἀπετέλει κηλίδα. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν ἐζήτησαν νὰ ἐξηγήσωσι τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ πολὺ ἀκόμη ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ κυρία Βωμπέρ, συνομιλοῦντες περὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν, ἐξηκολοῦθον ἀποκαλοῦντες αὐτὸν ἀγαπητὸν καὶ κάλλιστον κύριον Σταμπλὴ· βαθμυδὸν ὅμως τὰ ἐπίθετα ἐκεῖνα ἐπαυσαν ἀντὶ δὲ τούτου ἤρχισαν νὰ κάμνωσι παρατηρήσεις τινὰς ἐπ' αὐτοῦ, χωρίς οὐδ' ἀπὸ παρατηρήσεως εἰς παρατήρησιν κατήντησαν νὰ ἐμολογήσωσιν ἀμοιβαίως, ὅτι ὁ Γαλατικὸς ἐκεῖνος νοῦς, ἡ εὐαγγελικὴ ἐκείνη καρ-

δία, ὁ κάλλιστος τέλος ἐκείνος φίλος, οὐδὲν ἄλλο ἦτο εἰμὴ ἀγροίκος χωρικός. Τότε ἡ πρὸς αὐτοὺς οἰκισιότης τοῦ γέροντος, ἣν ἄλλοτε αὐτοὶ οἱ ἱ-
διοὶ εἶχον ἐνθαρρύνει, ἤρχισε νὰ τοὺς δυσαρεστῇ,
καὶ ἐκείνο, ὅπερ ἄλλοτε ἤθελον θεωρήσει ὡς πα-
τριαρχικὴν ἀγαθότητα, ἐχαρκτηρίζον νῦν ὡς χυ-
δαιοσύνην ἀγροίκου ἀνθρώπου. Ἀλλ' ἐνόσω ἔξω
περιορισμένοι ἐντὸς τοῦ στενοῦ οἰκογενειακοῦ κύ-
κλου, ἐκόντες ἄκοντες ἠνείχοντο αὐτόν· ἐν μέσῳ
ὅμως τῆς πολυτελείας καὶ τῆς κομψότητος τοῦ
ἀριστοκρατικοῦ βίου, ἠναγκάσθησαν νὰ παραδε-
χθῶσιν, ὅτι ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος δὲν ἦτο
δυνατὸν νὰ γείνη πλέον ἀνεκτός· ἐκείνο ὅμως,
ὅπερ οὔτε ὁ μαρκήσιος, οὔτε ἡ βαρωνὶς ὠμολόγη-
σαν πρὸς ἀλλήλους, ἐκείνο ὅπερ ἐπεφυλάχθησαν
ἀμοιβαίως νὰ ἐκφράσωσιν, εἶνε, ὅτι ὤφειλον αὐτῷ
παραπολλὰς ὑποχρεώσεις, ὥστε νὰ τὸν ἀγαπήσω-
σιν. Ἡ δὲ εὐγνωμοσύνη, ὡς τὰ εὐαίσθητα καὶ τρυ-
φερά ἐκείνα ἄνθη, ἅτινα θάλλουσιν ἐπὶ τῶν ὑψη-
λῶν ὄρεων καὶ μαραίνονται εἰς τὰ πεδινὰ μέρη,
δὲν ἀναπτύσσεται εἰμὴ ἐντὸς τῶν ὑψηλῶν καὶ
εὐγενῶν καρδιῶν. Ομοιάζει ἐπίσης πρὸς τὸ λεπτό-
τατον ἐκείνο ἀνατολικὸν ἄρωμα, ὅπερ δὲν δια-
τηρεῖται, εἰμὴ ἐντὸς βαρυτίμων χρυσῶν φιαλῶν·
ἀρωματίζει μὲν τὰς εὐγενεῖς καὶ μεγάλας ψυχάς,
ἀλλὰ καταστρέφεται περιοριζομένη ἐντὸς τῶν
μικρῶν καὶ εὐτελῶν. Ἡ παρουσία λοιπὸν τοῦ
Σταμπλὴ ὑπενθύμιζε τῷ μαρκησίῳ ὑποχρεώσεις
ὀχληράς· ἀπ' ἐτέρου ἡ βαρωνὶς δὲν ἠδύνατο νὰ
τὸν ἀνεχθῇ, ἀναμνηστικομένη ὅποιον πρόσωπον
ἠναγκάσθη αὐτὴ νὰ ὑποκριθῇ ἐνώπιον αὐτοῦ. Ἀμ-
φότεροι λοιπὸν προσεπάθησαν νὰ τὸν ἀπομακρύ-
νωσι μὲ ὅλας τὰς ἐπιφυλάξεις καὶ τὴν εὐγένειαν
καλῶς ἀνατεθραμμένων ἀνθρώπων. Οὕτω λόγου
χάριν προφασιζόμενοι, ὅτι τὰ δωματικά, ἅτινα
κατεῖχεν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ μεγάρου, ἦσαν ἐκτε-
θειμένα εἰς τὸν βόρειον ἀνεμὸν, μετέφερον αὐ-
τὸν εἰς τὸ μᾶλλον ἀπόκεντρον μέρος τῆς οἰκοδο-
μῆς· ἐπειδὴ δὲ ἡμέραν τινα, μετὰ πολλῆς ἀγαθό-
τητος ἔκαμε τὴν παρατήρησιν, ὅτι αἱ θορυβώδεις
ἐσπερίδες καὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, δὲν ἦσαν κα-
τάλληλα διὰ τὴν ἡλικίαν του καὶ ὅτι οὔτε τῷ ἥρε-
σκον, οὔτε ὠφέλουν τὸν στόμαχόν του, ὁ μαρκή-
σιος τὸν ἰκέτευσε νὰ μὴ ἐπιβάλλῃ βίαν εἰς ἑαυτόν,
καὶ ἀπεφάσισεν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ τρώγῃ ὁ Σταμπλὴ
εἰς τὸ δωματίον του. Μάτην οὗτος ἀντέστη δια-
βεβαιῶν ὅτι ἠδύνατο κάλλιστα νὰ λαμβάνῃ μέ-
ρος εἰς τὰ καθημερινὰ γεύματα τοῦ μαρκησίου·
ὁ μαρκήσιος οὐδὲν ἠθέλησε νὰ πιστεύσῃ, καὶ ἀ-
περάνθη, ὅτι δὲν ἤθελε συγκατατεθῇ ποτὲ νὰ
στενοχωρῇ τὸν παλαιόν του φίλον χάριν τῶν ζέ-
ων συνδαιτυμόνων του.

»Εἶπες εἰς τὴν οἰκίαν σας, τῷ εἶπε, ζήσατε ὅπως
σᾶς ἀρέσκει, διότι δὲν δύναται τις νὰ μεταβληθῇ
εἰς τὴν ἡλικίαν σας«. Ὁ Σταμπλὴ ἠναγκάσθη
λοιπὸν νὰ τρώγῃ εἰς τὸ ἐξῆς μόνος εἰς τὸ δωμα-
τίον του. Κατήντησαν τοιοῦτοτρόπως διὰ μυ-

ρίων ἀνεπαισθήτων μεταβολῶν νὰ μεταχειρίζον-
ται αὐτὸν μετ' ὑπερβολικῆς φιλοφροσύνης· καὶ
ὁ μὲν μαρκήσιος τὸν ἐκράτει εἰς ἀπόστασιν ἀπ'
αὐτοῦ δῆθεν χάριν σεβασμοῦ· ἡ δὲ κυρία Βωμ-
πὲρ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ὑποχωρήσῃ, ἀμυνομένη
διὰ τοῦ ἀγρώχου ὕφους τῆς καὶ τῶν ἀριστοκρα-
τικῶν τῆς τρόπων. Ὅσακις δὲ ἐπαρουσιάζετο μὲ
τὰ βαρέα ὑποδήματά του, μὲ τὰς κυανᾶς περι-
κνημίδας του, μὲ τὰς μαλλίνας περισκελίδας του,
ἤλλασσον ἀμέσως ὀμίλιαν καὶ ἐδίδον αὐτῇ τὸ ὕ-
φος καὶ τὰς ἐκφράσεις ἃς μετεχειρίζοντο τότε ἐν
τῇ αὐτῇ τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ Σταμπλὴ, μὴ γνω-
ρίζων τί νὰ εἴπῃ καὶ πῶς νὰ φερθῇ, ἀπεσύρετο
τεθρονημένος, ἐξηυτελισμένος, καὶ μὲ κεφαλὴν
κεκλιμένην. Οὕτω λοιπὸν ὁ ἐκ βορβοροῦ φραγ-
μὸς, ὁ ἐπὶ πολὺ ἀποχωρήσας αὐτὸν τοῦ κόσμου,
μετεβάλλετο βαθμηδὸν εἰς κρύσταλλον διαφανέ-
στατον μὲν, ἀλλ' ἀνυπέρβλητον ἐπίσης· ἡ μόνη
διαφορὰ ἦτο νῦν, ὅτι ἔβλεπε διὰ μέσου αὐτοῦ
διαλυόμενα εἰς ποικιλοχρόους πομφόλυγας τὰ
εἰσοδήματα τῶν ἀπεράντων ἐκείνων κτημάτων,
ἅτινα ἐξηγόρασε διὰ τῶν μόχθων καὶ τῶν στερή-
σεων εἰκοσιπενταετίας ὄλης. Καὶ οὕτω τὴν ἐσπέ-
ραν, ὅτε μετὰ τὸ σιωπηλὸν αὐτοῦ δεῖπνον, διήρ-
χετο παρὰ τὰ παράθυρα τοῦ μεγάρου, ἤκουε
τοὺς εὐθύμους γέλωτας καὶ τὰς συνομιλίας τῶν
συνδαιτυμόνων, μίγνυομένης μετὰ τοῦ ἤχου τῶν
κρυσταλλίνων κυπέλλων καὶ τῶν σινικῶν πινα-
κίων· τὴν δὲ ἡμέραν, ὅτε μονήρης καὶ μελαγχο-
λικὸς, ἐπλανᾶτο ἐπὶ τῶν γαιῶν, ἃς ἠγάπησε τό-
σον πολὺ καὶ αἵτινες δὲν ἀνεγνώριζον αὐτὸν
πλέον ὡς κύριον, ἤκουε τὰς κυνηγετικὰς σάλ-
πιγγας καὶ ἔβλεπε μακρόθεν τοὺς ἵππους, τὰ ὀ-
χήματα, τοὺς κύνας καὶ τοὺς ὑπηρέτας τοῦ κυ-
νηγεσίου διερχομένους τὴν πεδιάδα καὶ βυθίζο-
μένους ἐντὸς τοῦ δάσους, τὴν νύκτα τέλος ἀφυπνί-
ζετο συχνάκις, καὶ ἐγειρόμενος ἐπὶ τῆς κλίνης
τοῦ ἤκουε τὸν θόρυβον τοῦ χοροῦ. Αὐτὸς ἦτο ὁ
πληρώνων δι' ὅλα ἐκείνα! Ἐν τούτοις οὐδενὸς
ἐστέρειτο· τὸ γεῦμά του ἦτο ἀρθρῶτατον, καὶ
ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὁ μαρκήσιος ἔπεμπε νὰ πλη-
ροφορηθῇ περὶ τῆς ὑγείας του· ἡ κυρία Βωμπὲρ
ἐπίσης, ὅσακις συνέβαινε ν' ἀπαντήσῃ αὐτὸν εἰς
τὸν δρόμον τῆς, τὸν ἐχαίρετα μὲ χειρονομίαν φι-
λικὴν καὶ χαρίεσαν.

Μετὰ παρέλευσιν ἔτους οὐδεὶς λόγος ἐγένετο
πλέον περὶ τοῦ Σταμπλὴ· ἦτο ὥσπερ μὴ ὑπῆρχεν
ὥσπερ μὴ εἶχε ποτε ὑπάρξει· καὶ μετὰ τὸν θόρυ-
βον, τὸν ἐπὶ τινα στιγμὴν γενόμενον πέριξ αὐτοῦ,
ἐπῆλθε σιγὴ καὶ λήθη. Οὐδεὶς ἐνθυμεῖτο πλέον,
ὅτι ὑπῆρξε ποτε κύριος τοῦ μεγάρου, τοῦ κήπου
καὶ τῶν γαιῶν· καὶ ἀπ' οὗ ὁ κόσμος ἐνεκολῶθη
καὶ ἐθώπευσεν αὐτὸν ὡς πιστὸν κύνα, κατήντησε
τέλος νὰ μεταχειρίζεται αὐτὸν ὅπως μεταχειρίζον-
ται τοὺς ἐγκαταλειμμένους καὶ ἀχρήστους πλέον
κύνας· οὕτω ὁ ἀτυχὴς δὲν ἀπέλαυνεν οὔτε τῆς ὑ-
πολήψεως ἐκείνης, ἥτις καθ' ὅλον τὸν βίον του

ὑπῆρξε τὸ ὄνειρόν του ἅπ' ἐναντίας ἐνόμιζον, ἢ προσποιούντο ὅτι ἐνόμιζον, ὅτι ἀποδώσας τῷ μαρκησίῳ τὴν περιουσίαν του, ἔκαμε τοῦτο, διότι ἦναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν κατακραυγὴν τῆς κοινῆς γνώμης· ἐθεώρουν λοιπὸν τὴν γενναιοδορίαν του ἐκείνην ὡς ἀναγκαστικὴν τιμωρίαν, πολὺ βραδέως ἐπελθούσαν, ὥστε νὰ θεωρήσωσιν αὐτὴν ἀξίει-παινον. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἀρχαῖοι ἐνοικιασταὶ τῶν ἐπαύλων τοῦ μαρκησίου, ὑπερήφανοι, διότι περιῆλθον πάλιν ὑπὸ εὐπατρίδην κύριον, περιεφρόνουν νῦν αὐτὸν ὅπως τὸν ἐκδικηθῶσι, διότι ἔζησαν ἄλλοτε ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν του, κυριαρχίαν χωρικοῦ, ὡς αὐτοί. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἐξετελέσθησαν βαθυηδὸν, ἄνευ σπαραγμοῦ ἄνευ κλονισμοῦ καὶ σχεδὸν ἄνευ προμελέτης· διότι οὕτω βαίνει ἡ πορεία τῶν γεγονότων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Οὐδ' αὐτὸς δὲ ὁ Σταμπλὴ ἐνόησεν ἐπὶ πολὺ τὸ τί συνέβαινε περὶ αὐτοῦ· Ὅτε δὲ τέλος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶδε καθαρῶς τὴν τύχην του τότε ἐπηγρύπνει πλησίον του ἄγγελος παρήγορος συμπαθῶς προσμεριδίων αὐτῷ.

Ἡ δεσπινὴ Λασεγλιέρ ἐκληρονόμησε παρὰ τῆς μητρὸς της, ἣν δὲν ἐγνώρισε, χαρακτῆρα ἥπιον, πνεῦμα ἐμβριθὲς καὶ αἰσθητάτα γενναῖα καὶ σοβαρά· συνετέλεσε δὲ εἰς τοῦτο καὶ ὁ πενιχρὸς καὶ ἀπλοὺς βίος, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου νύξήθη. Ἀλλὰ κατὰ φαινόμενον, ἀπαντρώμενον ἐνίοτε εἰς τὰς οἰκογενεῖας, ἀνεπτύχθη ἀντιθέτως τῶν παραδειγμάτων, ἅτινα ἔλαβε· δὲν ὠμοιάζε λοιπὸν διόλου πρὸς τὸν πατέρα της καίτοι ἡγάπα αὐτὸν περιπαθῶς, καίτοι ἀντηγαπᾶτο φιλοστόργως ὑπ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη της εἶχε τι προστατευτικόν, τι ὅμοιον πρὸς τὴν στοργὴν μητρὸς, ἐν ᾧ ἡ τοῦ μαρκησίου εἶχεν ὅλην τὴν ματαιότητά της νεότητος. Ἀνατραφεῖσα δὲ μακρὰν τοῦ θορύβου τοῦ κόσμου, ἡ δεσποινὴ Λασεγλιέρ, κατέστη μὲν σοβαρὰ, ἀλλὰ διετήρησε τὴν ἀπλότητά καὶ τὴν ἀθωότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας· πρὸς τοῦτοις ἡ μήτηρ της μετέδωκεν αὐτῇ, ὅμοιόν με τὸ εὐγενὲς αἷμα τῶν προγόνων, τὴν ἡγεμονικὴν ἐκείνην καλλονὴν, ἣτις, ὡς οἱ κύκνοι καὶ τὰ κρίνα, ἀπαντᾶται συνήθως ἐντὸς τῶν δασῶν, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν μεμονωμένων μεγάρων. Ἦτο ὑψηλὴ, ῥαδινη, λεπτὴ μὲν, ἀλλὰ χαρίεσσα καὶ εὐλύριστος, ὡς ἄνθος ἡρέμα κυμαίνόμενον ἐπὶ τοῦ στελέχους του. Κατὰ σπάνιον δὲ δῶρον τῆς καλλονῆς εἶχε τὴν κόμην ξανθὴν, ὡς τὸ χρυσοῦν χρῶμα τῶν στάχυων, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μέλανας, ὀφθαλμοὺς, οἵτινες ἔλαμπον ὡς δύο ἐξ ἐθένου ἀστέρες ὑπὸ τὰς μελανὰς βλεφαρίδας της καὶ ἀνδείκνυσαν ἔτι λευκοτέραν τὴν ἀλκαστρίνην χοιρὴν τῆς μορφῆς της, ἐπ' αὐξάνοντες τὴν ἐκφραστικότητά χωρὶς νὰ ἀλλοιώσωσι τὴν ἀγγελικὴν αὐτῆς γαλήνην. Τὸ ἔζημα της ἦτο βραδύ, τὸ βλέμμα της μελαγχολικὸν καὶ συμπαθές· γαλήνιαν δὲ καὶ μειδίασα ὡς ἦτο, ἡ φαντασία τοῦ ποιητοῦ ἡδύνατο νὰ ἐκλάβῃ αὐτὴν ὡς ἓνα τῶν συμπαθῶν

ἐκείνων ἀγγέλων, οἵτινες σκεπτικοὶ κατέρχονται εἰς τὴν γῆν, ὅπως συλλέξωσι καὶ μεταφέρωσιν εἰς τοὺς οὐρανούς τοὺς στεναγμούς τῶν θνητῶν· ἢ ὡς ἓνα τῶν ἐναερίων ἐκείνων πλασμάτων, ἅτινα ἐμφανίζονται εἰς τὰς ἔχθρας τῶν λιμνῶν καὶ χάνονται ἐντὸς τῆς ἀργυροχόρου δολιχῆς τῆς νυκτός. Μὴ γνωρίζουσα δὲ οὐδὲν ἐκ τοῦ κόσμου καὶ ἐκ τοῦ πολυτάραχου ἀνθρωπίνου βίου εἰμὴ ὅ,τι ὁ πατήρ της τὴν ἐδίδαξεν, ὑπέστη ἄνευ χαρᾶς τὴν βίαιαν ἐκείνην μεταβολὴν τῆς τύχης της· διότι πατρίς δι' αὐτὴν ἦτο ἡ γωνία τῆς γῆς, ἔνθα ἐγεννήθη καὶ ἔνθα ἡ μήτηρ της ἀπέθανε· τὴν Γαλλίαν δὲ ἐγνώριζε μόνον ἐκ τῶν συμφορῶν τῆς οἰκογενείας της καὶ ἐκ τῶν διηγήσεων, ἃς ἤκουσεν ἐν τῇ ἐξορίᾳ· ὅθεν οὐδέποτε εἴλκυσε αὐτὴ τὴν καρδίαν της· οὐδ' αὐτὸς ὁ πλοῦτος, οὐδ' ἡ πολυτέλεια εἶχον θέλητρά δι' αὐτήν· ἀντὶ δὲ νὰ ἀντλήσῃ, ὡς ὁ Ραοῦλ, ἐκ τῶν διμυλίων τοῦ μαρκησίου τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὸ ὑπεροπτικὸν πνεῦμα τῆς ἀριστοκρατίας εἰς ἣν ἄνῃκε, ἐνεπνεύσθη παιδιόθεν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ταπεινὴν θέσιν ἐν ἣ ἐκ τύχης συνέπεσε νὰ γεννηθῇ. Οὐδέποτε λοιπὸν τὰ ὄνειρα καὶ ἡ φιλοδοξία της ἐξετάθησαν πέραν τοῦ κηπαρίου της ὅπερ ἐκαλλιέργει ἡ ἰδία· οὐδέποτε ὁ μαρκησιὸς Λασεγλιέρ κατῴρωσε ν' ἀφουπνίσῃ ἐν τῇ νεαρᾷ ἐκείνῃ ὑπάρξει πόθον τινὰ ἢ θλίψιν ἐπὶ τῇ πενιχρᾷ αὐτῆς τύχῃ! Αὕτη τῷ ἀπῆλτα πάντοτε μετὰ μειδιάματος εἰς ὅσα τῇ ἔλασε, καὶ ἂν ἐνίοτε τῇ ὠμίλει μετὰ πολλῆς πικρίας περὶ τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἀγαθῶν, ἅτινα ἀπώλεσεν, ὠδήγει αὐτὸν ἡρέμα εἰς τὸν κηπὸν της καὶ δεικνύουσα αὐτῷ τὰ ἄνθη της, τὸν ἡρώτα ἂν ὑπάρχουσιν εἰς Γαλλίαν ὠραιότερα καὶ δροσερώτερα· ὅθεν τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως μόλις ἐκράτησε τὰ δάκρυά της· διότι πραγματικῶς ἡ ἐξορία ἤρχιζε δι' αὐτὴν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ἔληγε διὰ τοὺς ἄλλους. Ἄμα δὲ πατήσασα τὸ ἔδαφος τῆς Γαλλίας, τὸ ἔδαφος ἐκείνο τὸ πολυπαθές, ὅπερ ἐφαντάζετο πάντοτε μακρόθεν ὡς πολυκύμαντον πόντον, ἡ Ἑλένη κατελήθη ὑπὸ ἀορίστου τινὸς φόβου καὶ θλίψεως, καὶ ὅτε εἰσῆλθεν ὑπὸ τὴν προγονικὴν στέγην, ἡσθάνθη τὴν καρδίαν της πιεζομένην καὶ δάκρυα ἐπλήρωσαν τοὺς ὀφθαλμούς της, δάκρυα, ἅτινα δὲν προήρχοντο βεβαίως ἐκ χαρᾶς. Ἐν τούτοις ἅμα αἱ πρῶται ἐκεῖναι ἐντυπώσεις παρήλθον, ἡ δεσποινὴ Λασεγλιέρ ἐνεκλιματίσθη ἀκόπως ἐν τῇ νέᾳ αὐτῆς ἀτμοσφαιρᾷ· διότι ὑπάρχουσιν ἐκλεκταὶ τινες φύσεις, οὐδέποτε ὑπὸ τῆς τύχης ἐκπληττόμεναι· αὐταὶ ὑφίστανται μετὰ τῆς αὐτῆς ἀρελαίας τὰς μάλλον ἀντιθέτους περιπετειάς, καὶ πάντοτε εὐρίσκονται, χωρὶς νὰ ἐννοήσωσι πῶς, εἰς τὸ ὕψος τῆς θέσεώς των. Οὕτω καὶ ἡ νεαρὰ καὶ θελκτικὴ ἐκείνη κόρη εὐρέθη ἀμέσως εἰς τοσαύτην ἀρμονίαν πρὸς τὴν περιστοιχοῦσαν αὐτὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν προγόνων της, ὥστε οὐδ' αὐτὴ ἐφάνετο ἐκ-

πεπληγμένη, διότι ἦτο ἐκεῖ, οὐδ' ἄλλος τις βλέπων αὐτὴν ἠδύνατο νὰ υποθέσῃ ὅτι εἶχεν ἄλλην κοιτίδα ἢ ὅτι ἠδύνηθη ἐντὸς ἄλλης ἀτμοσφαίρας. Ἐξηκολούθει δὲ νῦν, ὡς καὶ πρότερον, νὰ τρέφῃ πρὸς τὸν Ραοὺλ ἀδελφικὴν στοργήν, μὴ υποπτεύουσα ὅτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ κόσμῳ ἄλλο τι αἰσθημα βαθυτέρον καὶ ζωηρότερον ἐκείνου, ὅπερ ἠσθάνετο αὕτη πρὸς τὸν νεανίαν· διότι ἠγνόει τί ἐστὶν ἔρως· τὰ δὲ εὐάριθμα βιβλία, ἅτινα ἀνέγνωσεν, ἥσαν κατάλληλα μᾶλλον ν' ἀποκοιμῶσι τὴν φαντασίαν τῆς παρὰ νὰ ἐξεγείρωσι αὐτήν. Τὰ πρόσωπα ἐπίσης, ἅτινα ὁ μαρκήσιος τῇ ἀνέφερε κατὰ τὰς διηγήσεις του, περιγράφων αὐτὰ ὡς τύπον εὐγενείας, κομψότητος καὶ ὑψηλῆς ἀνατροφῆς, ὁμοιάζον ὅλα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πρὸς τὸν νεαρόν κύριον Βωμπέρ, ὅστις εὐγενέστατος μὲν κατὰ πάντα, ἀλλ' ἀσήμαντος τὸν χαρακτῆρα, δὲν ἐμείου κατ' οὐδὲν τὴν ιδέαν, ἣν ἡ Ἑλένη ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ ἦνε ὁ σύζυγος. Ἐκτὸς τούτου καὶ αὐτὸς καὶ ἐκείνη εἶχον παίζει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κατωφλίου καὶ ἀδύνηθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην. Ἡ κυρία Λασεγλιέρ ἐλίκνισε τὸν ῥαοὺλ κατὰ τὴν νηπιακὴν του ἡλικίαν· ἡ δὲ κυρία Βωμπέρ ἐχρησίμυσεν ὡς μήτηρ εἰς τὴν Ἑλένην. Ἦσαν δὲ ὠραῖοι ἀμφοτέρω καὶ εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας των· ὅθεν ἡ ιδέα ὅτι ἤθελον ἡμέραν τινὰ συνενωθῇ διὰ τοῦ γάμου οὐδὲν εἶχε δυνάμενον λογικῶς νὰ φοβίσῃ οὔτε τὸν μὲν, οὔτε τὴν δέ. Ἦγαπῶντο λοιπὸν μετὰ τῆς κανονικῆς καὶ μεμετρομένης ἐκείνης ἀγάπης τῆς συνήθους εἰς ἐραστὰς προώρως μεμνηστευμένους, καὶ πρὶν ἢ αἰσθανθῶσι τί ἐστὶν ἔρως· διότι ὁ γάμος εἶναι τέρμα, πρὸς ὃ καλὸν εἶναι· μὲν νὰ φθάσῃ τις, ἀλλ' ὅπερ δὲν πρέπει νὰ ἴδῃ ἀπὸ πολὺ μεμακρυσμένης ἀποστάσεως, διότι τότε φόβος ὑπάρχει μὴ ἀπολέσῃ τὰ καθ' ὁδὸν ἀπαντῶμενα γόητρα. Ἐνὴν δὲ οὕσα ἐντελῶς εἰς τὰ συμφέροντα καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ πρακτικοῦ βίου, εἶχε μὲν εὐθεῖαν τὴν καρδίαν, ἀλλ' ἐκέκνητο ἀτελεῖς μόνον καὶ συγκεχυμένας τῶν πραγμάτων ιδέας. Συνείθισε πρὸς τούτοις παιδιόθεν εἰς τὴν ιδέαν, ὅτι ἡ οἰκογένειά της εἶχεν ἀπογυμνωθῇ ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ μιᾶς τῶν ἐπαύλεων των, καὶ ἐπίστευεν ἐν τῇ ἀθωότητι της, ὅτι ὁ Σταμπλὴ οὐδὲν ἄλλο ἐπραξεν εἰμὴ ν' ἀνταποδώσῃ ὅσα ὥφειλε τῷ κυρίῳ του. Ἀλλὰ καίτοι πιστεύουσα, ὅτι οὐδὲν ὥφειλε τῇ γενναιοδωρίᾳ αὐτοῦ, ἠσθάνθη ὅμως ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας συμπάθειαν πρὸς τὸν ἀγαθὸν ἐκείνον γέροντα, ὅστις δὲν ἀπηύδα θεωρῶν αὐτὴν μετὰ σεβασμοῦ καὶ λατρείας, ὡς εἰ εἶχεν ἤδη ἐννοήσῃ· ὅτι μετὰ ὅλων τῶν περιστοιχοῦντων καὶ περιποιουμένων αὐτὸν μόνῃ ἢ ἀγάπῃ τῆς συμπαθοῦς ἐκείνης κόρης ἦτο ἀληθὴς, ἀθώα καὶ ἀφιλοκερδής.

Καὶ πραγματικῶς ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ, ἐπραγματοποίησεν ὅλας τὰς ὑποσχέσεις τῆς κυρίας Βωμπέρ καὶ τὰς πρὸς αὐ-

τὸν ὑποχρεώσεις τοῦ μαρκησίου· διότι ἐνόστω βαθυμῆδον ἐκείνοι ἀπεμακρύνοντο τοῦ Σταμπλῆ, αὕτη ἠσθάνετο ἐαυτὴν ἔτι μᾶλλον ἐλκόμενῃ πρὸς αὐτόν. Καὶ αὕτη εὐρίσκετο μελαινωμένη ἐν μέσῳ τῆς τύβης καὶ τῶν διασκεδάσεων τῆς κοινωνίας, ἐν ἣ ἔζη· ὅθεν δὲν ἤρηγσε νὰ γεννηθῇ μυστηριώδης συμπάθεια μετὰξὺ τῶν δύο ἐκείνων ψυχῶν, ὧν ἡ μὲν ἀπώθει τὸν κόσμον, ἡ δὲ ἀπωθεῖτο ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ μετ' ὀλίγον ἡ ἀξιαγάπητος ἐκείνη κόρη ἔγεινεν, οὕτως εἰπεῖν, ὅ, τι ἡ Ἀντιγόνη εἰς τὸν Οἰδίποδα, ὅ, τι ἡ Κορνηλία εἰς τὸν βασιλέα Λήρ· ἐφαίδρυνε τὸν μονήρη καὶ μελαγχολικὸν βίον του καὶ ἡ ὑπαρξὶς της ἦτο δι' αὐτὸν ὡς λαμπρὸς μαργαρίτης καθηδύνων τὸ βάθος τοῦ πικροῦ ποτηρίου, ὅπερ ἔδωκεν αὐτῷ νὰ πῇ ἡ τύχη, ἢ ὡς ἀστὴρ τηλαυγής, φωτίζων τὸ σκότος τοῦ βίου του, ἢ τέλος ὡς ἄνθος διανοιγόμενον ἐπὶ τῶν μαρμαρμένων κλάδων του. Παράδοξον δέ, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἡ Ἑλένη ἐπεριποιήθη αὐτὸν ὀρμωμένη μόνον ἐξ αἰσθηματος οἴκτου, ἀλλ' ἔπειτα καὶ ἡ καρδία της καὶ ὁ νοῦς της εὗρον παρ' αὐτῷ περισσοτέραν εὐχαρίστησιν παρ' ὅσην εὕρισκεν ἐν μέσῳ τῆς κοινωνίας, τῆς λαμπρῆς ἀλλὰ ματαίας, τῆς ὑψηλῆς ἀλλ' ἐπιτετηδευμένης, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας διήρχετο ὁ βίος της. Παράδοξον ἐπίσης, ὅτι ὁ πτωχὸς ἐκείνος γέρον ἔδωκε τὴν πρώτην ἐξεγερσιν εἰς τὴν νεαράν ἐκείνην διάνοιαν· διότι τὴν πρῶταν, ὅτε τὸ πᾶν ἡρέμει ἐν τῷ μεγάρῳ, ἢ τὴν ἐσπέραν, ὅτε μυρία φῶτα ἀνήγγελλον τὴν ἑναρξιν τῆς ἐσπερίδος ἢ τοῦ χοροῦ, ἢ Ἑλένη ἔφρουγε μετ' αὐτοῦ εἴτε ἐντὸς τοῦ κήπου, εἴτε εἰς τοὺς ἀγρούς, καὶ τότε κατὰ τὰς μακρὰς ἐκείνας συνομιλίας των ὁ Σταμπλὴ τῇ διηγείτο τὰ μεγάλα γεγονότα τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς αὐτοκρατορίας· ἡ δὲ Ἑλένη ἤκουε μετ' ἐκπλήξεως καὶ περιεργίας τὰς ἀπλοῦκας ἐκείνας διηγήσεις, αἵτινες κατ' οὐδὲν ὁμοιάζον πρὸς ὅσα μέχρι τοῦδε ἤκουσε. Πολύλακίς ὁ Σταμπλὴ τῇ ἔδιδε νὰ ἀναγνώσῃ τὰς ἐπιστολάς τοῦ Βερνάρδου, τὸν μόνον ὑψισταυρόν, ὃν ἐτήρησεν· ἡ δὲ Ἑλένη ἀναγινώσκουσα αὐτὰς ἐνθουσιάζετο, ὡς νεαρὸς καὶ υπερήφανός ἵππος ἀφυπνιζόμενος αἴφνης ἐν μέσῳ τῆς βοῆς καὶ τῶν σαλπίγγων τοῦ πολέμου. Καὶ ἄλλοτε πάλιν τῇ ὁμίλει περὶ τῆς μητρὸς της, τῆς ὠραίας καὶ πεφιλημένης μαρκησίας, ἧς διετῆρει πάντοτε ζῶσαν τὴν μνήμην. Ἡ ὁμιλία του ἦτο ἀπλῆ, καὶ ἡ Ἑλένη ἀκούουσα αὐτὸν ἠσθάνετο τοὺς ὀφθαλμούς της πληρουμένους δακρύων. Ἐπειτα δὲ τῇ ὁμίλει περὶ τοῦ Βερνάρδου, διότι πάντοτε αἱ ὁμιλίαι των ἐπανήρχοντο εἰς τὸν προσφιλεῖ ἐκείνον τεθνεῶτα· τῇ διηγείτο τὴν ταραχώδη παιδικὴν ἡλικίαν του, τὴν ὁρμητικὴν νεότητά του, τὸν ἥρωϊκὸν του θάνατον. Ἀλλ' αἱ ψυχαὶ αἱ τρυφεραὶ ὡς περιστερὰ ἀγαπῶσι τοὺς λεοντοκάρδους· ὅθεν καὶ ἡ Ἑλένη ἠρέσκετο εἰς τὰς διηγήσεις ἐκείνας, καὶ ὁμίλει περὶ τοῦ νεανίου ὡς περὶ τεθνεῶτος φίλου της. Τοιαῦται ἦσαν αἱ συνομιλίαι των· ὅ, τι δὲ ἀ-

ποδεικνύει τὸν κάλλιστον χαρακτήρα τοῦ Σταμπλῆ, εἶναι, ὅτι οὐδέποτε κατὰ τὰς συνεχεῖς καὶ μακρὰς συνομιλίας των ἐπέτρεψεν εἰς ἑαυτὸν νὰ ἐκφέρῃ παράπονον κατὰ τῶν ἀχαρίστων τῶν ἐγκαταλειψάντων αὐτόν· ὥστε ἡ Ἐλένη ἐξηκολούθει πιστεύουσα, ὅτι ἀπογυμνῶσας ἑαυτὸν δὲν ἔκαμνεν εἰ μὴ ἔργον τιμιότητος καὶ αὐστηρᾶς εὐσυνειδησίας. Ἰσως δὲ ἦτο αὐτῇ γλυκὺ νὰ αἰσθάνηται, ὅτι ἡ κόρη ἐκείνη τὸν ἡγάπα χάριν αὐτοῦ καὶ μόνου καὶ οὐχὶ χάριν ὑποχρεώσεων. Ἐγνώριζε δὲ ὅτι ἡ δεσποινὶς Λαζεργλιέρ εἶχε προορισθῇ ὡς σύζυγος τοῦ Ῥαούλ, καὶ δὲν ἠγνόει ὅτι οἱ γονεῖς των ἠρραβῶνισαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς παιδικῆς των ἡλικίας· ἐκράτει λοιπὸν εἰς τὰς χεῖράς του τὸν μῖτον, ὃν διέθυσεν ἡ κυρία Βωμπέρ· ἐνόει καὶ ἐγνώριζε τὰ πάντα. Ἀλλ' ἐὰν παρεπονείτο καθ' ἑαυτόν, οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ μάθῃ τι ἡ νεκρά του φίλη, καὶ ἀπέκρυψεν ἀπ' αὐτῆς τὸ θέαμα ἐκεῖνο τῆς ἀνθρωπίνης ἀγνωμοσύνης ὡς ἔλκος ἀτιμωτικόν. Ὅσαίς δὲ ἡ Ἐλένη ἐθλίβετο διὰ τὸν μὴνῆρ βίον, ὃν διῆγε·

— Τί θέλετε; ἔλεγε μελαγχολικῶς ὁ κόσμος δὲν ἔγινε διὰ τὸν γέροντα Σταμπλῆ, οὔτε ὁ γέρον Σταμπλῆ διὰ τὸν κόσμον, καὶ ἀφοῦ ὁ κύριος μαρκήσιος ἔχει τὴν καλωσύνην νὰ μὲ ἀφίη νὰ ζῶ εἰς τὴν γωνίαν ταύτην, ἃς ὠφεληθῶ· διότι πάντοτε ἡγάπησα τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν μόνωσιν. Ὁ κύριος μαρκήσιος ἔχει δίκαιον, εἰς τὴν ἡλικίαν μου δὲν δύναται τις νὰ μεταβληθῇ... Ἀγαπητῇ μοι κόρη, προσέθετεν, ἡ παρουσία σου καὶ τὰ συμπαθῆ πρὸς με μειδιάνματά σου, ἰδοὺ αἱ διασκεδάσεις μου· οὐδέποτε ὠνευρεύθην καλλιτέραν εὐχαρίστησιν.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἠθέλησε νὰ ἐπισκεφθῇ διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν ἑπαυλιν, εἰς ἣν ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, εἰς ἣν ὁ υἱὸς του ἐγεννήθη, τὴν ἑπαυλιν ἔνθα ἀναχωρῶν ἀφῆκε τὴν εὐδαιμονίαν του! Ἀσθενὴς δὲ πρὸ πολλοῦ καὶ καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς θλίψεως, ὑπῆγε μόνος, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ῥάβδου του. Οὐδεὶς ἦτο ἐκεῖ· διότι πάντες εἰργάζοντο εἰς τοὺς ἀγρούς. Εἰσελθὼν εἰς τὴν ἀγροτικὴν οἰκίαν, ἔνθα οὐδὲν εἶχε μεταβληθῇ, εἶδε τὸ δρύϊνον ἐρμάριον καὶ τὴν κλίνην μὲ τὰ ἐκ πρασίνου ὑφάσματος παραπεσάσματά της, εἶδε τὴν παρ' αὐτὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, πρὸ τῆς ὁποίας ἐπὶ δέκα ἔτη ἔβλεπε πρῶϊαν καὶ ἐσπέραν προσευχομένην τὴν σύζυγόν του, ὠσφράνθη τὸ ἐντὸς τῶν ξυλίων ἀγγείων εὐώδεις γάλα καὶ τὸν νωπὸν ἄρτον τὸν ἐστοιβασμένον ἐπὶ τῆς σκινίδος, καὶ ἐξελθὼν ἐκάθισεν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ λιθίνου καθίσματος. Ἦτο γλυκεῖα καὶ εὐχάριστος θερμὴ ἐσπέρα· μακρόθεν ἠκούοντο τὰ φαιδρὰ ἄσμαατα τῶν γυναικῶν τῶν θερίζουσῶν τὸ χόρτον, αἱ ὕλακαί των κυνῶν, οἱ μυκηθμοὶ τῶν ἀγελάδων καὶ οἱ χρεμετισμοὶ τῶν ἵππων· ἡ λεπτὴ καὶ γλυκεῖα ὁσμὴ τοῦ χόρτου ἐπλήρην τὸν ἀέρα καὶ ἀντικρὺ τοῦ Σταμπλῆ, ἐπὶ τῆς γλῆσς τῆς

στέγης, ἐγόγγυζε χαριέντως ὁμᾶς περιστερῶν.

— Ἡ σύζυγός μου εἶχε δίκαιον, ἀνέκραξεν ὁ γέρον, φεύγων καὶ μὴ δυνάμενος νὰ βλέπῃ ἐπὶ πλέον πάντα ἐκεῖνα τὰ ἀναμνησκότα αὐτῇ τὴν ἀπολεσθεῖσαν εὐδαιμονίαν του. Ἦτο κακὴ ἡμέρα ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἀφῆσκαμεν τὴν ἑπαυλιν μας!

Βεβαρμένος ὑπὸ τῆς θλίψεως μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῆς ἡλικίας ἀπέθανε δύο ἔτη μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ μαρκησίου. Ἀλλ' οὐδεὶς παρίστατο παρὰ τὴν κλίνην του, ἐκτὸς τῆς δεσποινίδος Λαζεργλιέρ, ἥτις τῷ ἔβλεπε τοὺς ὀφθαλμούς. Πρὶν δὲ ἐκπνεύσῃ, στραφείς πρὸς αὐτὴν τῇ ἔδωκε τὰς ἐπιστολάς τοῦ υἱοῦ του.

— Ἀάθετε, τῇ εἶπεν, αὐτὸ μόνον μοὶ ἀφῆκαν· αὐτὸ μόνον μοὶ μένει νὰ δώσω». Καὶ ἀπέθανεν ἄνευ θλίψεως, διότι καταλείπει τὸν βίον, χαίρων μάλιστα, διότι ἔμελλε τέλος νὰ ἐπανεύρῃ τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον του.

Ὁ θάνατός του ἀφῆκε κενὸν μόνον ἐν τῷ δωματίῳ του καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Ἐλένης· εἰς τὸ μέγαρον ἡ ἀνάμνησις του διήρκεσε τρεῖς ἡμέρας.

— Ὁ μαρκήσιος ὁ Σταμπλῆ! ἔλεγεν ὁ μαρκήσιος· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἦτο καλὸς ἄνθρωπος.

— Πολὺ ὀχληρὸς, ἔλεγε στενάζουσα ἡ κυρία Βωμπέρ. — Πολὺ κακῶς ἀνατετραμμένος, προσέθετεν ὁ Ῥαούλ. — Κάλλιστος, ἐπιθυροῦν ἡ Ἐλένη. Τοῦτο ἦτο ὅλον τὸ ἐπικήδειον ἐγκώμιόν του. Ἀλλ' ἡ Ἐλένη μόνη ἀπέδωκεν ἐπὶ τοῦ τάφου του τὸν φόρον τῶν δακρύων, ὃν τῷ ὑπεσκέθησαν. Ἐν τούτοις καλὸν εἶναι νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ γεροκλέπτου ἐξῆγειρεν ἐν τῷ τόπῳ τὴν ἀγανάκτησιν μερίδος τινός, ἥτις κατὰ τὴν τότε ἐν χρῆσει ἔκφρασιν, ἤρχισε νὰ ἀνατέλλει εἰς τὸν πολιτικὸν ὀρίζοντα. Ἡ μερὶς αὕτη ὑποκριτικὴ, φοβερὰ, πρὸ πάντων δὲ οὐχὶ τοσοῦτον φιλελεύθερος, ὅσον τὸ ὄνομά της ἀνῆγγελλεν, ἀπετελεῖτο ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ ἐκ δικηγόρων φλυάρων καὶ μετρίων καὶ ἐξ ἀγερώχων ἀνθρώπων τῆς μέσης τάξεως. Ἡ μερὶς λοιπὸν αὕτη, ἀφοῦ ζῶντα τὸν Σταμπλῆ κατήγγυνε, θανόντα ἐκήρυξεν αὐτὸν ὡς ἥρωα· καὶ τοῦτο οὐχὶ διότι κατ' ἐλάχιστον ἐνδιεφέρετο ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι ἐμίσει τοὺς εὐπατρίδας.

Ἐξύψωσαν λοιπὸν αὐτόν, ἀπένειμαν αὐτῷ τὰς δάφνας τοῦ μαρτυρίου, καίτοι οὐδόλως ὑποπτυνόμενοι εἰς πόσον μέγαν βαθμὸν ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος ἤξιζε τοῦτο. Ἐν ἐνὶ λόγῳ κατηγόρουν τὴν κυρίαν Βωμπέρ ἐπὶ δολιότητι καὶ τὸν μαρκήσιον ἐπὶ ἀγνωμοσύνῃ· καὶ οὕτως ἅπαξ καὶ κατὰ τύχην τὰ μικροπρεπῆ ἐκεῖνα πάθη καὶ αἱ ἀτομικαὶ ἐχθραὶ, συνέπεσε νὰ ὑπηρετήσωσι τὴν ἀλήθειαν.

Ἐν τούτοις ἡ ἐποχὴ τοῦ γάμου τῆς Ἐλένης μετὰ τοῦ Ῥαούλ ἔμελλε νὰ προσδιορισθῇ· ἀλλὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὴν μεμακρυσμένην εἰσέτι κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ κυρίου Βωμπέρ, ἡ Ἐλένη οὔτε τὴν ἐπόθει οὔτε τὴν ἐφοβεῖτο ἔβλεπε δὲ αὐτὴν προσεγγίζουσιν ἄνευ ἀνυπομονήσεως ἀλλὰ καὶ

ἄνευ τρόμου. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι ἡσθάνετο μᾶλλον θλίψιν ἢ χαρὰν· διότι αἱ μετὰ τοῦ Σταμπλὴ συνομιλίας της, αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Βερνάρδου, αἱ καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γηραιοῦ της φίλου ἠρέσκειτο νὰ ἀναγινώσκῃ, τὴν εἰχον φέρει εἰς ἀορίστους τινὰς συγκρίσεις οὐχὶ ἐντελῶς εὐνοϊκὰς πρὸς τὸν νεκρὸν βρωῶνον. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἦσαν παρὰ πολὺ συγκεχυμένα εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιάν της, ὥστε νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξηγήσιν αὐτῶν. Ἐκτὸς τούτου, εἶχε ψυχὴν πολὺ ἀγνὴν, καὶ τῇ ἦτο ἀδύνατον νὰ συλλάβῃ τὴν ἰδέαν, ὅτι δύνανται τις νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ὑπόθεσίν του ἢ νὰ λάβῃ ὀπίσω λόγον ἅπαξ δοθέντα.

Μνηστὴ λοιπὸν οὗτα τοῦ Ῥαούλ, ἀρ' ἥς ἡμέρας ἐνόησε τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ταύτης ἢ εὐγενὲς κόρη θεωρήσεν ἐαυτὴν ὡς σύζυγόν του ἐνώπιον θεοῦ. Τέλος ὁ γάμος ἐκεῖνος ἤρρεσκεν εἰς τὸν μακρήτιον· ὁ δὲ Ῥαούλ ἔκρουπε τὸν ἀσήμενον αὐτοῦ χαρκατῆρα ὑπὸ τὴν ἐπίκτητον χάριν καὶ τὴν κομψότητά του· δὲν ἐφερείτο δὲ οὔτε τῶν θεληγέτρων τῆς ἡλικίας του, οὔτε τῶν ἵπποτικῶν ἀρετῶν τῆς ἀριστοκρατικῆς καταγωγῆς του· πρὸς τούτοις ἡ κυρία Βωμπέρ, ἡ διευθύνουσα καὶ καθοδηγοῦσα πάντοτε αὐτόν, δὲν ἔλειπε, χρειὰς τυχοῦσης, νὰ τῷ δανείζῃ τὸ πνεῦμα, οὐτινος ἐστερεῖτο. Τὸ πᾶν ἔδινε λοιπὸν καλῶς καὶ οὐδὲν ἐφαίνετο μᾶλλον νὰ διαταράξῃ τὴν πορείαν τῆς εὐτυχίας ἐκεῖνης, ὅτε αἶφνης ἀπρόοπτον συμβεβηκὸς ἦλθε νὰ θέσῃ ἐμπόδιον.

Ἐώρταζον ταυτοχρόνως ἐν τῷ μεγάρῳ τὴν ἐορτὴν τοῦ βασιλείως, τὴν τρίτην ἤδη ἐπέτειον τῆς ἐπινόδου τοῦ μαρκησίου εἰς τὰ κτήματά του καὶ τοὺς ἐπιτήμους ἀρραβῶνας τοῦ Ῥαούλ μετὰ τῆς Ἑλένης· κατὰ δὲ τὴν τριπλὴν ταύτην ἐορτὴν συνέστρεψεν ὅλη ἡ ὑψηλὴ ἀριστοκρατία τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων. Ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς, τὸ μέγαρον καὶ ὁ κήπος ἐφωταγωγήθησαν λαμπρῶς· μέγα πυροτέχνημα ἐξεχύθη ἀπὸ τοῦ ὀροπέδιου, καὶ πάρυτα ὁ χορὸς ἤρχισεν ἐντὸς τῶν πολυτελῶν αἰθουσῶν, ἐνῷ ἔξωθεν οἱ χωρικοὶ καὶ αἱ χωρικαὶ ἐχόρευον ὑπὸ τὰς σκιαῶς συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ ἤχου τῆς ἀτκαύλου. Ἡ κυρία Βωμπέρ ἤγγιζε πλέον εἰς τὸ τέρας τῶν φιλοδόξων πόθων της καὶ δὲν ἐξήτει νὰ κούψῃ τὴν χαρὰν της· διότι ἡ παρουσία μόνη τῆς δεσποινίδος Λασεγλιέρ ἐδικαιολόγει ἀκούοντως τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν εὐτυχίαν, τὴν ἀκτινοβολοῦσαν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Ῥαούλ. Ὁ δὲ μαρκήσιος μόλις ἐκράτει τὴν χαρὰν του, καὶ ὁσάκις ἤρχετο εἰς τὸν ἐξώστην, οἱ ὑπάκοοι του χωρικοὶ ἔκκλινον τὰ πέραν νὰ ἀντηγῶσιν κραυγάζοντες ἐνθουσιωδῶς· Ζήτω ὁ κύριός μας! Ζήτω ὁ κύριός μας! Αἱ δὲ λέξεις ἐκεῖναι, αἱ μυριάκις ἐπαναλαμβανόμεναι εὖρισκον τὴν πηγὴν τῶν ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἀπλοϊκῶν ἐκεῖνων ἀνθρώπων καὶ ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ οἴνου τῶν μεγάρων. Ὁ Σταμπλὴ εἶχεν ἀποθάνει

μόλις πρὸ τινων μηνῶν. Ἀλλὰ τίς ἐσκέπτετο πλέον περὶ αὐτοῦ; Οὐδεὶς, ἐκτὸς τῆς Ἑλένης, ἥτις εἰλικρινῶς εἶχεν ἀγαπήσει αὐτὸν καὶ ἦτις ἐτήρει εὐσεβῶς τὴν μνήμην του. Ἀλλ' ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ ἐφαίνετο σύννους καὶ ἀνήσυχος τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Διὰ τί; Οὐδ' αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ ἐγνώριζεν. Ἠγάπα τὸν μνηστῆρά της, τοῦλάχιστον ἐνόμιζεν ὅτι τὸν ἠγάπα. Ἦτο ὠραία, χαρίεσσα, νεκρά, ἠγαπάτο, ἦτο πλουσία καὶ ἀριστοκρατικῆς καταγωγῆς, πάντες προσημεδίων αὐτῇ μετ' ἀγάπης, καὶ ὁ βίος της προοιωνίζετο πλήρης θεληγέτρων καὶ γοητείας. Ἀλλὰ τί ἐπέβλεπε τὸ νεκρὸν ἐκεῖνο στῆθος; Τί ἐπετρίαζε τοὺς ὠραίους ἐκεῖνους ὀφθαλμούς; Μήπως λεπτοφυῆς καὶ εὐαίσθητος ὡς ἦτο, προησθάνετο ὡς τὰ ἄνθη τὴν ἐπερχομένην καταιγίδα καὶ ἐφρικία ἐπὶ τῇ μεταβολῇ τῆς τύχης της;

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἵππεὺς τις, περὶ οὗ οὐδεὶς ἐσκέπτετο, ἠκολούθει τὴν δεξιὰν ὁχλὴν τοῦ Κλαίν. Μόλις πρὸ ἡμισείας ὥρας ἐβῆσεν εἰς Poitiers καὶ ζητήσας νὰ τῷ εἰσιμάσῃ ἵππον, ἀνέβη ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἀνεχώρησε δρομαίως ἀκολουθῶν τὴν ἀτραπὸν ἀντιθέτως πρὸς τὸν δρὸν τοῦ ποταμοῦ. Τὸ σκοτὸς ἦτο πυκνόν· οὔτε ἡ σελήνη οὔτε ἀστέρες ἔλαμπον ἐπὶ τοῦ συννεφώδους οὐρανοῦ· ἀλλ' ὅτε ἔκαμψε τὴν ἀτραπὸν, αἶφνης τὸ μέγαρον τῶν Λασεγλιέρ ἐπαρουσιάσθη λαμπρῶς φωταγωγημένον καὶ τὰ μυρία φῶτα, τὰ κατὰ τὴν πρόσοψιν αὐτοῦ διαλάμποντα, ἐφαίνοντο μακρόθεν ὡς πύριναι γραμμαὶ, ἐρπουσαι ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ στερεώματος. Ἐκπληκτος ἔστυρε τότε τὸν χαλινὸν καὶ ἐσταράτησεν ἀποτόμως τὸν ἵππον του. Ταυτοχρόνως μέγα πυροτέχνημα διέσχισε τὸν ὀρίζοντα, ὑψώθη μέχρι τῶν νεφῶν, διανοίχθη καὶ πάρυτα βροχὴ χροσῶν σφαιρῶν, ἀμεθύστων καὶ σμαράγδων, κατέπεσεν ἐπὶ τῶν πυργίσκων. Τότε ὡς ὁ ὁδοιπόρος, ὁ μὴ ἀναγνωρίζων πλέον τὸν δρόμον του καὶ δισταζὼν πρὸς ποῖαν διέυθυνσιν νὰ τραπῇ, ὁ ἵππεὺς ἐκεῖνος ἔστρεψε πέραν αὐτοῦ ἀνήσυχτα βλέμματα· ἀλλ' ἔπειτα θεσβιωθεὶς, ὅτι δὲν ἠπατάτο, ἀφῆκεν ἐλευθέρως τὰς ἡνίκας καὶ ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του. Μετ' ὀλίγον δὲ φθάσας πρὸ τῆς θύρας τοῦ κήπου, ἀπίπτευσεν καὶ δέσας τὸν ἵππον του ἐπὶ τῶν κιγκλιδίων, εἰσῆλθεν ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν τὸ πλῆθος τῶν χωρικῶν, ἐν τῇ ἐξάψει τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἐκραύαζεν ἐπανειλημμένως· Ζήτω ὁ βασιλεὺς! Ζήτω ὁ μαρκήσιος! "Ὅλα τὰ παράθυρα περιεκοσμοῦντο ὑπὸ χλοερῶν φυλλωμάτων καὶ τὰ καταπεπταμένα παραπετάσματα ἦσαν διαφεγγῇ παριστῶντα ποικίλα ἀντικείμενα διὰ ζωηρῶν χρωμάτων. Τὸ δὲ μᾶλλον ἀξιοπαρατήρητον μετὰ τῶν αὐτῶν ἦτο ἀριστούργημα καλλιτέχνου τινὸς εἰς τὸ εἶδος ἐκεῖνο, παριστῶν εἰς τὰ ἐκπεπληγμένα βλέμματα τῶν χωρικῶν τὴν σεπτὴν κεφαλὴν Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου ὀγδόου, ὑπὲρ τὴν ἐποῖαν δύο ἀλληγορικαὶ θεότητες προσέκλι-

νον κλάδους ελκίας. Πρὸ τῆς εἰσόδου ἡ φρουρά τοῦ Poitiers ἔπαιζε μετὰ πατάγου τὸν ἐθνικὸν παίχτη Ζήτω Ερρίκος ὁ τέταρτος. Ὁ Ξένος ἔστη πρὸς στήν, ἀμφιβάλλων ἐὰν ἦτο παίρνιον οὐδαίμων ἢ πραγματικότητος, θεωρῶν τὰ πάντα προσεκτικῶς, φλεγομένου ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ μάθῃ τί τρέχει καὶ τρέμων νὰ πληροπορήσῃ· ἀλλ' ἔπειτα ἐγάθη ἀπαρτήρητος ἐντὸς τοῦ θορύβου τοῦ πλήθους. Ἀπὸ τοῦ δὲ περιεπληνῆθη ἐπὶ πολὺ, ὡς σκιά περὶ τῶν εὐθυμούντων οὐλίων, διήρχετο πλησίον τραπέζης ἐστρωμένης ὑπὸ τὴν δεινροστοίχην, ὅτε αἶφνης ἤκουσε λέξεις τινὰς αἰτινες εἴλκυσαν τὴν προσοχὴν του. Ἐκάθισε λοιπὸν εἰς τὸ ἄκρον θρανίου, οὐχὶ μακρὰν δύο γερόντων ἐκ τοῦ χωρίου, οἵτινες ἐνθ' ἔπινον τὸν οἶνον τοῦ μεγάρου, συνωμίλουν δυσχερῶς ῥημένοι περὶ τῆς ἐπανόδου τῶν Λατογλιερ καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σταμπλῆ. Ἐκλινε τότε πρὸς τὴν τραπέζαν καὶ στηρίζας τὸ μέτωπον μετὰ τὰς δύο του χεῖρας, ἔμεινε ἀκίνητος ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Ὅτε δὲ ἀπεμακρύνθη τῆς θέσεως ἐκείνης, ὁ κληρὸς ἦτο ἔρημος· βαθεῖα σιγὴ εἶχε διαδεχθῇ ἐν τῷ μεγάρῳ τὸν πρότερον θόρυβον· τὰ ὑπολειφθέντα φῶτα, ὑποτρέποντα ἐσθένυντο καὶ οἱ ἀλέκτορες ἀνήγγελλον τὴν ἐπάνοδον τῆς ἡούς.

Ἔπειτα συνέχισε

ARSENIOU Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

Ο ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΒΑΔΑΧΟΖ

[Ἐκ τῶν τοῦ Abbé Blanchet].

Ὁ ἡγούμενος τοῦ Βαδαχόζ ἦτο σοφώτερος ὅλων ὁμοῦ τῶν διδασκτῶν τῆς Σαλαμάγκας, τῆς Κούμβρας καὶ τῆς Ἀλκιάας. Ἦτο κάτοχος πασῶν τῶν γλωσσῶν, νεκρῶν τε καὶ ζώσων· ἐγίνωσκε πάσας τὰς ἐπιστήμας, θείας καὶ ἀνθρωπίνους· ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶχε γνῶσιν τῆς μαγείας καὶ διὰ τοῦτο ἦν ἀπαρηγόρητος. Τῷ εἶπον ὅτι εἰς ἐν τῶν προαστείων τοῦ Τολέδου κατῴκει μύστις ἱκανώτατος τῶν ἀποκρύφων ἐπιστημῶν, καλούμενος Τορρίβιος.

Ἄνευ ἀναβολῆς ὁ ἡγούμενος διατάξας νὰ ἐπιστάξωσι καλὴν ἡμίονον, ἐξέκλινε κατευθυνόμενος εἰς Τολέδον, καὶ ἀφίππευσε πρὸ τῆς θύρας παλαιοῦ οἴκου, ὅπου ὁ μέγας ἀνὴρ κατῴκει.

— Κύριε μάγε, τῷ εἶπεν εὐσεβέστατος ὑποκλινόμενος, εἰμὶ ὁ ἡγούμενος τοῦ Βαδαχόζ. Οἱ ἐν Ἰσπανίᾳ σοφοὶ μετὰ τιμῶν ἀποκαλοῦντές με διδάσκαλόν των, πλὴν ἐγὼ ἔρχομαι ἐνταῦθα ζητῶν ν' ἀποκτήσω ἐνδοξότερον τίτλον, τὸν τοῦ μαθητοῦ ὑμῶν. Ἄν εὐρεσθηθῇς νὰ με διδάξητε τὰ μυστήρια τῆς τέχνης σας, θὰ τρέφω πρὸς ὑμᾶς εὐγνωμοσύνην ἄπειρον, ἀνταξίαν πρὸς τὸ εὐεργέτημα.

Ὁ δὸν Τορρίβιος, καίτοι ἐκαυχᾶτο ὅτι εἶχε σχέσιν στενὴν μετὰ τῶν εὐγενεστέρων ὑποχθονίων θεοτήτων, δὲν ἦτο ὁμοῦ πολὺ εὐπροσήγορος. Ἀπήντησεν ὅθεν εἰς τὸν ἡγούμενον ὅτι ὤφειλε ν'

ἀποταθῇ ἀλλαχοῦ, ἂν ἐξήτει διδάσκαλον τῆς μαγείας, ὅτι αὐτὸς ἐθαυρόντη ἐξασκῶν ἐπάγγελμα ἄχαρι, ἐξ οὗ ἀπεκρίμει μόνον συγχαρητήρια καὶ ὑποσχέσεις, καὶ ὅτι δὲν ἤθελε νὰ ἐξυτελίσῃ πλέον τὰς ἀποκρύφους ἐπιτηδίας μετὰδίδων αὐτὰς εἰς τοὺς ἀχαρίστους.

— Εἰς τοὺς ἀχαρίστους! ἀνέκραξεν ὁ ἡγούμενος. Λοιπὸν, δὸν Τορρίβιος, ἀπηντήτατε καὶ ἀχαρίστους μαθητάς; Καὶ μετὰ ἀδικεῖτε τόσον κατὰτάσσοντες καὶ ἐμὲ μετὰ τῶν αὐτῶν τῶν τεράτων.

Ἀπήγγειλε τότε ὅσα ἀξιώματα καὶ ἀπορρέγματα ἐγίνωσκε περὶ εὐγνωμοσύνης, ἐλάλησε μετὰ ζέσεως καὶ μετὰ ὕψους γλυκυτάτου περὶ τῶν τιμίων καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων, ἀναφέρων ὅσα παραδείγματα τῷ ἐχρηγέει ἡ ἀνεξάντλητος αὐτοῦ μνήμη· ἐν ἐνὶ λόγῳ ὠμίλησε τόσον καλῶς, ὥστε ὁ μέγας, μείνας ἐπὶ τινὰς στιγμὰς σκεπτικὸς, ὡμολόγησεν ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀρνηθῇ τὰς ἐκδουλεύσεις του εἰς ἄνδρα τόσον πολυμαθὴ καὶ πεπαιδευμένον.

— Ὑακίνθη, ἐρώνητε πρὸς τὴν ὑπηρέτριάν του, συνόλγισε δύο πέρδικας, διότι ἐλπίζω ὅτι ὁ ἡγούμενος θὰ μοὶ κάμῃ τὴν τιμὴν νὰ δευπνήσῃ μαζί μου.

Κρατῶν δὲ αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς, τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸ σπουδαστήριόν του, ἐκεῖ δὲ τῷ ἤγγισε τὸ μέτωπον ψιθυρίζων τὰς τρεῖς ταύτας μυστηριώδεις λέξεις, ἃς οἱ ἀναγνώσται παρακαλοῦνται νὰ μὴ λησμονήσωσιν.

Ἰορτεβο.λάρ-Πισταγριέρ-Ααφόν.

Ἀμέσως δὲ προσέβη μετὰ σαφηνείας εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν πρώτων προεισταγρικῶν μαθημάτων τῆς μαγικῆς τέχνης.

Ὁ νέος μαθητὴς ἤκουστο μετὰ πολλῆς προσοχῆς, μόλις ἀναπνέων, ὅποτε ἡ Ὑακίνθη εἰσηλθε βιαίως ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἀνθρώπου μικροσώμου φέροντος ὑποδήματα ὑψηλὰ μέχρι ῥώτης καὶ κατερυπωμένου ἐκ τοῦ πηλοῦ, ζητοῦντος δὲ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν ἡγούμενον δι' ὑπόθεσιν σπουδαιοτάτην. Ἦτο ὁ ταχυδρόμος τοῦ θείου του, ἐπισκόπου τοῦ Βαδαχόζ, καὶ ἤρχετο ἀναζητῶν αὐτὸν μετὰ σπουδῆς μέχρι Τολέδου, ὅπως τῷ ἀναγγεῖλῃ ὅτι ὁ σεβασμιώτατος προσεβλήθη ὑπὸ ἀποπληξίας τοσοῦτον σφοδρᾶς, ὥστε οὐδεμίαν ἐλπίδα σωτηρίας ὑπῆρχεν.

Ὁ ἡγούμενος ἐλασσοφύλησεν ἐκ βάθους καρδίας, κατεννοφῶνως ὁμῶς ὅπως μὴ σκανδαλίσῃ τοὺς παρῆκτους, τὴν ἀθένειαν, τὸν ἀθηνῆ καὶ τὸν ταχυδρόμον, διότι ἤρχοντο νὰ τὸν διαταράξωσιν εἰς ὥραν τοσοῦτον ἀκατάλληλον. Ἦλευθερώθη ἐν τοσοῦτῳ τοῦ ταχυδρόμου ἀποπέμψας αὐτὸν εἰς Βαδαχόζ, καὶ λέγων ὅτι δὲν θὰ ἐθράδυνε καὶ αὐτὸς νὰ ἐπιστρέψῃ, μεθ' ὃ ἐπανάλαβε τὴν ἀρόασιν τῶν μαθημάτων, ὡς ἂν μὴ ὑπῆρχον εἰς τὸν κόσμον οὔτε θεοὶ οὔτε ἀποπληξίαι.

Τὰς ἀκολουθίας ἡμέρας ἀφίκοντο ἐκ νέου εἰδήσεις ἐκ Βαδαχόζ, καὶ αὐταὶ ἦσαν τὴν φορὰν